

**Vybrané otázky spotrebiteľskej zmluvy
(neprijateľné zmluvné podmienky, rozhodcovské doložky a sankcie za
omeškanie)**

***Selected consumer contract issues
(unfair contract terms, arbitration clauses and default penalties)***

JUDr. Mgr. Peter Bednár

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva

Anotácia

Článok prináša pohľad na ochranu spotrebiteľa v slovenskom práve. Pozornosť je venovaná najmä ustanoveniam právnych predpisov upravujúcich spotrebiteľské zmluvy. Zameriavame sa na vymedzenie pojmu spotrebiteľ, opierame sa aj o Smernice Európskeho parlamentu a Rady a judikatúru. V samostatných častiach článku venujeme pozornosť náležitostiam spotrebiteľských zmlúv, vymedzeniu neprijateľných/nekalých podmienok a otázke rozhodcovských doložiek. Článok uzatvárame problematikou výkladu spotrebiteľských zmlúv v prípade pochybností.

Annotation

The article approximates consumer protection in Slovak law. Attention is paid mainly to the provisions of the legislation governing consumer contracts. We focus on the definition of the term consumer, we also rely on the Directives of the European Parliament and the Council and jurisprudence. In separate parts of the article, we pay attention to the details of consumer contracts, the definition of unacceptable/unfair terms and the issue of arbitration clauses. We conclude the article with the issue of interpretation of consumer contracts in case of doubt.

Kľúčové slová

ochrana spotrebiteľa, spotrebiteľská zmluva, dodávateľ, spotrebiteľ, neprijateľné podmienky, nekalé podmienky, rozhodcovská doložka, výklad spotrebiteľských zmlúv v prípade pochybností, sankcie za omeškanie

Keywords

consumer protection, consumer contract, supplier, consumer, unacceptable conditions, unfair conditions, arbitration clause, interpretation of consumer contracts in case of doubt, penalties for delay

Úvod

Ochranu spotrebiteľa upravujú tak **normy vnútroštátneho práva**, ako aj **právne predpisy Európskej únie – smernice a nariadenia**.^{[\[1\]](#)}

V **slovenských právnych predpisoch** sa pri ochrane spotrebiteľa môžeme oprieť **najmä** o ustanovenia piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka,^[2] o zákon o ochrane spotrebiteľa^[3] a zákon o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho.^[4] Z procesnoprávných predpisov je kľúčový Civilný sporový poriadok, ktorý upravuje spotrebiteľské spory v časti týkajúcej sa sporov s ochranou slabšej strany.^[5]

S ochranou spotrebiteľa tiež súvisí zákon o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov,^[6] zákon o ochrane spotrebiteľa pri poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu,^[7] zákon o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu,^[8] zákon o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa,^[9] zákon o reklame,^[10] ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku.^[11]

V článku upriamujeme pozornosť na pojem spotrebiteľská zmluva a vybrané-kľúčové právne normy vyvažujúce postavenie slabších zmluvných strán. Samostatná časť je venovaná subjektom spotrebiteľskej zmluvy, náležitostiam spotrebiteľských zmlúv, či nekalým/neprijateľným zmluvným podmienkam. Osobitná podkapitola je venovaná rozhodcovským doložkám v spotrebiteľských zmluvách a sankciám za omeškanie. Článok uzatvára problematika interpretácie výkladu spotrebiteľských zmlúv v prípade pochybností a otázka premlčania práva.

Cieľom článku je priniesť celistvý pohľad na aktuálny právny stav, pričom sa snažíme o vyjadrenie podstatných záležitostí, myšlienok, ktoré pomôžu ku komplexnému náhľadu na spotrebiteľské zmluvy.

Pri práci sa opierame tak o aktuálne konsolidované znenia smerníc a nariadení, o novelizácie zákonov, ako aj o judikatúru.

I. Spotrebiteľská zmluva a právne normy vyvažujúce postavenie slabších zmluvných strán

Spotrebiteľská zmluva je každá zmluva bez ohľadu na jej formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ide o kontrakt, pri ktorom spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť obsah návrhu na uzavretie zmluvy.

Navrhovateľ- oferent ustanoví v návrhu zmluvy jej obsah. Najčastejšie sa stretávame s predtlačenými formulármi. **Adresát – akceptant**, v našom prípade spotrebiteľ, buď prijme návrh *en block* tak, ako je formulovaný navrhovateľom, alebo ho neprijme.

Inokedy zasa dochádza k uzavieraniu zmlúv na základe všeobecných zmluvných podmienok, ktoré adresát nemá možnosť upraviť.

Dochádza tak k obmedzovaniu zmluvnej voľnosti v neprospech spotrebiteľa.

Právna teória takéto kontrakty nazýva **adhézne** zmluvy. Stretávame sa s nimi napr. pri preprave osôb prostriedkami hromadnej dopravy, pri bankových produktoch, pri poskytovaní služieb mobilnými operátormi, ako aj pri dodávke energií do domácností.

Spotrebiteľov ako slabšiu stranu chráni tak normy verejného, ako aj súkromného práva – vyvažujú postavenie slabších zmluvných strán.

Verejnoprávnu ochranu predstavuje napr. **zákon o ochrane spotrebiteľa**.

Súkromnoprávna ochrana je zabezpečovaná § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Ide o hlavné predpisy súvisiace s implementáciou **Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách** (aktuálne v konsolidovanom znení z 28. 5. 2022).

Pôvodné smernice EÚ upravujúce ochranu spotrebiteľa – Smernica Rady č. 85/577/EHS a Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 97/7/ES boli zrušené a nahradené **Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ o právach spotrebiteľov** (aktuálne v konsolidovanom znení z 28. 5. 2022).

V oblasti ochrany spotrebiteľov **Európska únia** vykonáva **spoločnú právomoc** s členskými štátmi.^[12] Na základe ustanovení **Zmluvy o fungovaní EÚ**^[13] Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a tiež prispieva k podpore vytvárania združení na ochranu ich záujmov. Únia pomáha k dosahovaniu týchto cieľov prostredníctvom opatrení prijatých podľa čl. 114 – **aproximácia práva, harmonizačné opatrenia**^[14] – v kontexte zavŕšenia tvorby vnútorného trhu a opatrení, ktoré podporujú, dopĺňajú a sledujú politiku členských štátov.

Ochrana spotrebiteľov v politikách EÚ je zakotvená aj v **Charte základných práv EÚ**.^[15]

Cieľom je **vytvoriť materiálne spravodlivé rozloženie práv a povinností** v zmluvných vzťahoch **medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi**.

II. Strany/subjekty spotrebiteľskej zmluvy

Subjekty v spotrebiteľskej zmluve sú dodávateľ a spotrebiteľ.

Ich **vyjednávacie pozície nie sú rovnaké**.

Dodávateľ je subjekt, ktorého činnosť spočíva v ponuke, resp. poskytnutí určitej veci alebo služby. Ide o osobu, ktorá pri uzavieraní a plnení zmluvy koná v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti.^[16] Je to **podnikateľský subjekt** poskytujúci tovary/služby hromadne, za rovnakých podmienok – môže ísť o predajcu tovaru, dopravcu, banku, poisťovňu a pod.

Dodávateľom môže byť okrem právnických osôb aj fyzická osoba-živnostník, fyzická osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzavieraní a plnení zmluvy **nekoná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti**, prípadne osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre členov svojej domácnosti. Môže teda ísť aj o **fyzickú osobu-podnikateľa**, avšak za predpokladu, ak v konkrétnom prípade nie je podnikajúcim

subjektom alebo odoberané služby a tovary používa pre vlastnú potrebu, prípadne len pre potrebu svojich blízkych, rodiny.

Ak by podnikajúca osoba, napr. advokát v slobodnom povolání, uzatvárala zmluvu, ktorou by poistovala svoj život alebo majetok neslúžiaci na obchodovanie, mala by tiež postavenie spotrebiteľa.

V zmysle **Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách** (v konsolidovanom znení z 28. 5. 2022) je **spotrebiteľom** akákoľvek fyzická osoba, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom, ktorý sa nevzťahuje k jeho obchodom, podnikaniu alebo povolaniu.^[17]

„Zo znenia článku 2 smernice teda vyplýva, že inú ako fyzickú osobu, ktorá uzatvorí zmluvu s predávajúcim alebo dodávateľom, nemožno považovať za spotrebiteľa v zmysle tohto ustanovenia. ... pojem spotrebiteľ, ako je definovaný v článku 2 písm. b) smernice, sa má vykladať tak, že sa vzťahuje výlučne na fyzické osoby.“^[18]

Ak by zmluva bola uzavretá čiastočne na podnikateľský a čiastočne na iný účel, osoba, ktorá uzavrela zmluvu týkajúcu sa tovaru určeného čiastočne na podnikateľský a čiastočne na účel, ktorý nie je súčasťou jej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, nemá právo dovolávať sa výhod vyplývajúcich z pravidiel osobitnej právomoci stanovených v príslušných článkoch dohovoru, s výnimkou prípadu, že podnikateľský účel je okrajový do takej miery, že má v celkovom kontexte predmetného plnenia iba zanedbateľný význam.^[19]

Skutočnosť, že prevažuje nepodnikateľský aspekt nie je významná a je len na súde, aby rozhodol, či bola predmetná zmluva uzavretá s cieľom uspokojiť v nie zanedbateľnom rozsahu potrebu týkajúcu sa obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti dotknutej osoby, alebo naopak, či bol podnikateľský účel len bezvýznamný. Súd pritom musí zohľadniť všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, ktoré objektívne vyplývajú z prejednávanej veci. Nie je však potrebné zohľadňovať skutočnosti alebo okolnosti, o ktorých mohol druhý účastník zmluvy vedieť pri jej uzatváraní, s výnimkou prípadu, ak sa osoba, ktorá sa dovoláva postavenia spotrebiteľa, správala tak, že u druhého účastníka mohla oprávnenne vzbudiť dojem, že koná na podnikateľské účely.

Definíciu spotrebiteľa priniesla na európskej úrovni už Smernica 85/577/EHS^[20] [neskôr zrušená a nahradená **Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ o právach spotrebiteľov** (aktuálne v konsolidovanom znení z 28. 5. 2022)]. **Spotrebiteľ** bol vymedzený ako akákoľvek fyzická osoba, ktorá v zmluvách, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica, koná na účely, ktoré sa netýkajú jej obchodnej ani podnikateľskej činnosti, remesla ani povolania.^[21]

Pri výklade pojmu spotrebiteľ je potrebné uviesť, že ochrana spotrebiteľov sa nevzťahuje iba na osoby nepodnikateľov, neprofesionálov v danom odbore, ale je potrebné zohľadniť aj spotrebiteľovu vyjednávaciu silu vo vzťahu k podmienkam pripraveným vopred predajcom alebo dodávateľom a ktorých obsah nemá spotrebiteľ možnosť meniť. Nie je teda vhodné zamerať sa pri posudzovaní výhradne na profesionalitu a odbornú kvalifikáciu fyzickej osoby, ale je potrebné uprednostniť výklad s dôrazom na skutočnosť, či osoba nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.^[22]

III. Náležitosti spotrebiteľských zmlúv

Občiansky zákonník upravuje **náležitosti**, aké **nesmú spotrebiteľské zmluvy obsahovať**, či ktoré zmluvné ustanovenia je potrebné interpretovať ako **individuálne dojednané podmienky**. Zákonné ustanovenia obsahujú tiež **výpočet neprijateľných zmluvných podmienok**.

Neprijateľné zmluvné podmienky upravuje § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Napriek skutočnosti, že v predmetnom ustanovení je uvedené, že **za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré...**, existujú medzi odborníkmi spory o to, či ide demonštratívny/exemplatívny alebo taxatívny výpočet.

Na základe princípov, na ktorých stoja smernice EÚ o ochrane spotrebiteľa, tvoria ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka **všeobecnú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv**.

Zákaz použitia neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách je uplatnením zásady *dobrých mravov*.^[23] **Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa – t. j. neprijateľné podmienky.**^[24]

Existencia značnej nerovnováhy nevyhnutne nevyžaduje, aby výdavky, ktoré znáša spotrebiteľ na základe zmluvnej podmienky, mali na tohto spotrebiteľa značný ekonomický vplyv vzhľadom na hodnotu predmetnej transakcie, ale môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone, alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktoré vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa. Vnútroštátnemu súdu na účely posúdenia prípadnej existencie značnej nerovnováhy prináleží zohľadniť povahu tovaru alebo služby, ktorá je predmetom zmluvy, všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením tejto zmluvy, ako aj všetky ostatné podmienky zmluvy.^[25]

V spotrebiteľských vzťahoch má dodávateľ silnejšiu pozíciu, keďže koná v rámci svojej profesionálnej/podnikateľskej činnosti a zmluva sa uzatvára na základe vopred predtlačených zmluvných podmienok, ktoré spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť. Takéto zmluvy neobsahujú individuálne dojednané zmluvné ustanovenia.

Za **individuálne dojednané zmluvné ustanovenie** *nie je* považované také ustanovenie zmluvy, s ktorým sa **spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť jeho obsah**. V opačnom prípade, ak by mal spotrebiteľ možnosť meniť zmluvné ustanovenia (dôkazné bremeno nesie dodávateľ), sa bude predmetné zmluvné ustanovenie považovať za individuálne dojednané a na spotrebiteľa sa nebude vzťahovať ochrana pred neprijateľnou zmluvnou podmienkou.^[26] Podľa Smernice 93/13/EHS sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

Ustanovenia o **značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach** zmluvných strán sa však **nevzťahujú na predmet plnenia alebo jeho cenu**. Tu je možné aplikovať ustanovenia všeobecne upravujúce vady

právných úkonov.^[27] K tomu, aby bol právny úkon platný, je nevyhnutné, aby prejavená vôľa bola nielen slobodná, ale aj vážna, čo znamená, že úmysel účastníka právneho vzťahu musí skutočne smerovať k vyvolaniu právnych účinkov, ktoré sú s ich prejavom vôle spojené. Nedostatok vážnosti vôle je postihnutý sankciou spočívajúcou v podobe absolútne neplatného právneho úkonu.^[28]

IV. Nekalé/neprijateľné zmluvné podmienky

V právnych predpisoch EÚ sa stretávame s pojmom **nekalé zmluvné podmienky**, v slovenskom Občianskom zákonníku sa používa slovné spojenie **neprijateľné zmluvné podmienky**.

Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za **nekalú**, ak napriek požiadavke dôvery **spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán** vzniknutých na základe zmluvy, **ku škode spotrebiteľa**.^[29]

O **nápravu/zrušenie neprijateľných podmienok** sa má spotrebiteľ v prvom rade domáhať u dodávateľa, pričom môže dôvodiť ich **absolútnou neplatnosťou**. V prípade neuznania týchto argumentov dodávateľom má spotrebiteľ právo obrátiť sa žalobou na príslušný súd.^[30]

Ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS týkajúce sa nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v zmysle, že **vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex officio nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na vyvodenie dôsledkov tohto konštatovania čakať, či spotrebiteľ, informovaný o svojich právach, navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená**. Zásada kontradiktórnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmania *ex officio* nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania.^[31]

Nekalá zmluvná podmienka nezaväzuje spotrebiteľa a nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred úspešne napadol. **Vnútroštátny súd je povinný ex officio preskúmať nekalý charakter zmluvnej podmienky**, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak takúto podmienku považuje za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia s výnimkou, ak spotrebiteľ proti tomu namieta. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ktorá je predmetom sporu ako nekalá, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle čl. 3 ods. 1 Smernice 93/13/EHS ako nekalú.^[32]

V slovenskom Občianskom zákonníku sa stretávame v súvislosti so spotrebiteľskými zmluvami so slovným spojením **neprijateľná podmienka**. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neplatí to, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.^[33]

V ustanovení § 53 ods. 4 OZ sú zakotvené všeobecné, typovo orientované neprijateľné podmienky. Ak je možné zmluvné dojednanie spotrebiteľskej zmluvy subsumovať pod niektorú z týchto všeobecných neprijateľných podmienok, možno toto zmluvné dojednanie automaticky posúdiť ako neprijateľnú podmienku.

Existuje niekoľko výnimiek.

Podmienka oprávňujúca dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty a umožňujúca dodávateľovi jednostranne meniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve sa *nevzťahuje* na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybov kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv, ako aj na nákup cudzej meny.

Za **podmienku umožňujúcu dodávateľovi jednostranne meniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve sa *nepovažuje*** podmienka, podľa ktorej si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ, ak sa súčasne dodávateľ zaviazal bez zbytočného odkladu o tom (a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu) písomne informovať spotrebiteľa a spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.

Za podmienku umožňujúcu dodávateľovi jednostranne meniť zmluvné podmienky sa ***nepovažuje*** podmienka, na základe ktorej si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo meniť jednostranne podmienky spotrebiteľskej zmluvy na dobu neurčitú, ak sa od dodávateľa vyžaduje, aby o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu bez zbytočného odkladu písomne informoval spotrebiteľa, a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.

Podmienka, ktorá určuje, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo oprávňujúca dodávateľa na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia sa *nepoužije* na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv, na nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodných peňažných príkazov vystavených v cudzej mene, ako aj na doložku o cenových indexoch, ak takúto doložku výslovne dovoľuje osobitný predpis a ak spôsob úpravy ceny je v tejto doložke výslovne opísaný. ^[34]

Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy **poskytnutie peňažných prostriedkov**, musia byť jej podmienky uvedené **veľkosťou písma** zodpovedajúcou veľkosťou písma v iných častiach zmluvy, s výnimkou názvu zmluvy a označenia jej častí. V praxi sa často stávalo, že spotrebiteľia boli zavádzaní (klamaní) nečestnými obchodníkmi aj z dôvodu, že sa neoboznámili s určitými zmluvnými podmienkami uvádzanými nedostatočnou veľkosťou písma. ^[35]

V prípade, ak by spotrebiteľská zmluva vyhotovená písomne obsahovala ustanovenia písané nečitateľným a menším písmom, ako ustanovuje vykonávací predpis, bola by takáto zmluva považovaná za neplatnú.

Rovnako aj spotrebiteľská zmluva obsahujúca neprijateľnú zmluvnú podmienku v znení, ako je uvedená vo výroku rozhodnutia súdu a jej uzavretie bolo dosiahnuté za použitia nekalej obchodnej praxe alebo úžery, je neplatná.^[36]

V prípade **rozhodovania sporu o platnosti podmienok uvedených vo formulárovej zmluve** medzi predajcom (dodávateľom) a spotrebiteľom, má vnútroštátny súd druhého stupňa právomoc preskúmať všetky dôvody neplatnosti jasne vyplývajúce zo skutočností predložených na prvom stupni a prípadne na základe zistených skutočností re kvalifikovať právny základ. Na preukázanie neplatnosti týchto podmienok musí tento súd posúdiť *ex offio* alebo re kvalifikovaním právneho základu návrhu nekalú povahu uvedených podmienok s ohľadom na kritériá smernice.^[37] Cieľom je zabezpečiť, aby nekalou podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný a tiež na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže naďalej existovať bez nekalej podmienky. Vnútroštátny súd uplatní vnútroštátne procesné pravidlá tak, aby boli vyvedené všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú zo zistenia nekalej podmienky, s cieľom zabezpečiť, aby ňou spotrebiteľ nebol viazaný.^[38]

Za **neprijateľnú** podmienku v spotrebiteľskej zmluve je tiež považovaná podmienka umožňujúca, aby bol spor medzi stranami riešený **v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom**.^[39] Posúdenie platnosti rozhodcovskej doložky, ak vo veci rozhodol rozhodcovský súd, vyžaduje, aby vnútroštátny súd, na ktorý je podaná žaloba o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia, posúdil neplatnosť rozhodcovskej zmluvy a zrušil toto rozhodnutie z dôvodu, že uvedená zmluva obsahuje nekalú podmienku, hoci spotrebiteľ sa dovoľával tejto neplatnosti nie v rámci rozhodcovského konania, ale výlučne v rámci **žaloby o zrušenie**.^[40]

V súvislosti so spotrebiteľskými zmluvami je vhodné spomenúť, že v slovenskom právnom poriadku existuje **duálna právna úprava záväzkov**, pričom rozlišujeme ich **občianskoprávnú** a **obchodnoprávnú** úpravu. Vzťah dvoch kódexov súkromného práva a to Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka je vzťahom *lex specialis* ku *lex generalis*, pričom použitie OZ je subsidiárne – právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť OZ v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje. V rámci obchodnozväzkových vzťahov existuje aj skupina vzťahov, ktoré môže označiť ako fakultatívne obchodné záväzkové vzťahy, v ktorých si zmluvné strany môžu v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti dohodnúť obchodnoprávny režim svojho záväzku.^[41]

Voľbou Obchodného zákonníka pre právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, sa nestráca jeho spotrebiteľský charakter so všetkými následkami s tým spojenými. Je to dané tak existenciou verejnoprávnej kogentnej úpravy spotrebiteľského práva, ktorá je prezentovaná najmä zákonom o ochrane spotrebiteľa,^[42] ako aj ustanoveniami OZ, ktorý v § 52 ods. 2 výslovne prezentuje svoju prednosť pred normami Obchodného zákonníka.

Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.^[43] *Je teda potrebné aplikovať tie ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré sú v konkrétnej spotrebiteľskej zmluve pre spotrebiteľa výhodnejšie.*

Aplikácia Obchodného zákonníka pre spotrebiteľa výhodnejšia napr. pri uznaní záväzku. V režime Obchodného zákonníka spotrebiteľovi začína plynúť 4-ročná premlčacia doba, kým v režime OZ je to až 10-ročná premlčacia doba.

V. Rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách

Už Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES vychádzala z toho, že **spotrebiteľské zmluvy** majú povahu **adhéznych zmlúv**, ktoré sú často ako formuláre predpripravené dodávateľom.^[44] Uvedená smernica je v súčasnosti nahradená Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ.^[45]

Rozhodcovská doložka, ktorá by spôsobovala značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka **neplatná**.

Na základe **interpretačného pravidla** Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách je ako nekalú podmienku možné považovať také ustanovenie zmluvy, ktorého zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi práva, alebo brániť mu v uplatňovaní práva podať žalobu, alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok a najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory výhradne arbitrážou. **Rozhodcovská doložka je neprijateľná, ak nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti ho podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu**. Takáto doložka sa prieči dobrým mravom a takýto výkon práv a povinností odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením v rozpore s dobrými mravmi.^[46]

Zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní upravuje, že na rozhodcovské konanie sa vzťahuje zákon o rozhodcovskom konaní,^[47] len ak to zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní výslovne ustanovuje.^[48] Založiť právomoc stáleho rozhodcovského súdu v spotrebiteľských sporoch môže len spotrebiteľská rozhodcovská zmluva v zmysle zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

Ak by sa nachádzali v spotrebiteľskej zmluve **akékoľvek neprijateľné zmluvné podmienky**, boli by **absolútne neplatné** – dotknuté ustanovenia by boli neplatné od samého začiatku a takejto neplatnosti by sa mohol domáhať ktokoľvek, kto preukáže na veci právny záujem, nielen zmluvné strany. Ak by sa plnilo z neplatného právneho úkonu, mohlo by dôjsť k nezákonnému obohateniu,^[49] prípadne ku vzniku zodpovednosti za škodu.^[50]

Spotrebiteľ **sa nemôže vopred vzdať svojich práv**.^[51] Dohoda, ktorou sa niekto vzdáva práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti, je absolútne neplatná.^[52]

VI. Sankcie za omeškanie, výklad spotrebiteľských zmlúv v prípade pochybností a premlčanie práva

Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy **poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi** za odplatu, **sankcie za omeškanie** s plnením záväzku spotrebiteľa nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis^[53] – nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10

percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa príslušného nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.^[54]

Zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách **sa nemôžu odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa**. Spotrebiteľ sa najmä **nemôže vopred vzdať svojich práv**, ktoré mu priznáva Občiansky zákonník alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa, alebo si inak zhoršiť zmluvné postavenie.^[55]

V prípade, ak by vznikli **pochybnosti o obsahu spotrebiteľských zmlúv**, uplatní sa **výklad priaznivejší pre spotrebiteľa**.^[56] Dodávateľ ako profesionál má zmluvné ustanovenia naformulovať tak, aby zodpovedali ustanoveniam o spotrebiteľských zmluvách^[57] a zároveň je potrebné uplatniť zásadu, podľa ktorej sú účastníci zmluvného vzťahu pri úprave zmluvných vzťahov povinní odstrániť všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov.^[58]

Výklad obsahu zmluvy priaznivejší pre spotrebiteľa sa však v zmysle ustanovenia § 54 ods. 3 Občianskeho zákonníka nemá uplatniť, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba zriadená na ochranu spotrebiteľa. Uvedené je podľa nášho názoru možné považovať za nedostatok v súvislosti s implementáciou Smernice 93/13/EHS. Takéto znevýhodnenie spotrebiteľa za predpokladu, ak uplatňuje svoje subjektívne práva právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, je v rozpore so zákonným ustanovením uvádzajúcim, že nie je možné odchyliť sa od zákonných ustanovení v neprospech spotrebiteľa, a to ani v prípade, ak by takéto odchylenie bolo individuálne dohodnuté.^[59]

Premľané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nie je možné vymáhať a ani ho platne zabezpečiť.^[60] Ak by však pohľadávka bola zabezpečená záložným právom, tá by ale nebola riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď je zabezpečená pohľadávka premľaná.^[61]

Záver

Ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv tvoria základ súkromnoprávnej ochrany spotrebiteľa v slovenskom práve a zároveň sú transpozičnými predpismi chrániacimi spotrebiteľa pred nekalými podmienkami.

Ako problémové sa podľa nášho názoru javí ustanovenie § 54 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádzajúce, že v pochybnostiach o význame zmluvnej podmienky sa neuplatní výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa však nemôžu odchyliť od zákonných ustanovení v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ si predsa nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie len preto, že sa nechá zastupovať organizáciou na ochranu práv spotrebiteľa.

Cieľom (zmyslom) ustanovení o ochrane spotrebiteľa v Občianskom zákonníku má byť vyrovnanie nerovnakých vyjednávacích pozícií s cieľom dosiahnuť spravodlivé rozloženie práv a povinností

v zmluvnom vzťahu a nie dosiahnutie dvojkoľajnosti výkladu zmluvných podmienok upravených spotrebiteľskou zmluvou.

V článku sme tiež upriamili pozornosť na pojem spotrebiteľská zmluva a vybrané-kľúčové právne normy vyvažujúce postavenie slabších zmluvných strán. Samostatnú časť sme venovali subjektom spotrebiteľskej zmluvy, náležitostiam spotrebiteľských zmlúv, či nekalým/neprijateľným zmluvným podmienkam. V osobitnej podkapitole bola venovaná pozornosť rozhodcovským doložkám v spotrebiteľských zmluvách, či sankciám za omeškanie. Príspevok sme uzatvorili otázkou výkladu spotrebiteľských zmlúv v prípade pochybností a problematikou premlčania práva.

Cieľom článku bolo priniesť pohľad na aktuálny právny stav skúmanej problematiky, pričom sme sa snažili o vyjadrenie podstatných myšlienok, ktoré môžu pomôcť ku komplexnému náhľadu na spotrebiteľské zmluvy.

Pri práci sme sa opierali tak o najnovšie konsolidované znenia smerníc a nariadení, novelty zákonov, ako aj o judikatúru.

Použité informačné zdroje:

- Charta základných práv Európskej únie (2016/C 202/02)
- LAZAR, J. a kol. 2014. Občianske právo hmotné I. Všeobecná časť. Rodinné právo. Vecné práva. Dedičské právo. 1. vydanie. Bratislava : IURIS LIBRI, spol. s r. o., 2014. ISBN 978-80- 89635-08-5.
- LAZAR, J. a kol. 2014. Občianske právo hmotné II. Záväzkové právo. Právo duševného vlastníctva. 1. vyd. Bratislava : IURIS LIBRI, spol. s r. o., 2014. ISBN 978-80-89635-08-5.
- MAZÁKOVÁ, J. 2016. Ochrana spotrebiteľa. Judikatúra. 1. vyd. Bratislava : IURIS LIBRI, spol. s r. o., 2016. ISBN 978-80-89635-23-8.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení zák. č. 141/2014 Z. z.
- Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (prvá komora) z 19. septembra 2013, CHS Tour Services GmbH proti Team4 Travel GmbH, C-435/11.
- Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (prvá komora) z 26. októbra 2006, Elisa María Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL, C-168/05.
- Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (prvá komora) z 30. mája 2013, Erika Jörös proti Aegon Magyarországi Hitel Zrt, C-397/11.
- Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (štvrtá komora) z 3. septembra 2015 vo veci C-110/14, ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Judecătoria Oradea (Rumunsko) z 25. februára 2014 a doručený Súdnemu dvoru 7. marca 2014, ktorý súvisí s konaním: Horațiu Ovidiu Costea proti SC Volksbank România SA.
- Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (štvrtá komora) zo 4. júna 2009, Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Győrfi, C-243/08.

- Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (tretia komora) z 22. novembra 2001, Cape Snc proti Idealservice Srl, C-541/99, a Idealservice MN RE Sas proti OMAI Srl, C-542/99.
- Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 16. januára 2014, Constructora Principado SA proti Josému Ignaciovi Menéndezovi Álvarezovi, C-226/12.
- Rozsudok Súdneho dvora, Johann Gruber proti Bay Wa AG, C-464/01.
- Smernica 2011/83/EÚ Európskeho parlamentu a Rady z 25. 10. 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES.
- Smernica 97/7/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. 5. 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (neskôr nahradená Smernicou 2011/83/EÚ).
- Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (konsolidované znenie z 28. 5. 2022).
- Smernica Rady z 20. decembra 1985 na ochranu spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov (85/577/EHS).
- Uznesenie OS Trebišov ECLI:SK:OSTV:2021:7914217636.2 sp. zn.:13Er/1498/2014 – 69 IČS: 7914217636 EX 1958/14.
- Zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 455/2021 Z. z.
- Zákon č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 265/2022 Z. z.
- Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení zák. č. 111/2022 Z. z.
- Zákon č. 161/2011 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 102/2014 Z. z.
- Zákon č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 310/2021 Z. z.
- Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení zák. č. 310/2019 Z. z.
- Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení zák. č. 208/2022 Z. z.
- Zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 373/2014 Z. z.
- Zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zák. č. 373/2018 Z. z.

- Zákon č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 452/2021 Z. z.
- Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z.
- Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení zák. č. 111/2022 Z. z.
- Zmluva o fungovaní Európskej únie (v konsolidovanom znení zo 7. 6. 2016).

Poznámky pod čiarou

[1] Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Legislatíva EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa, [cit. 15. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.mhsr.sk/obchod/ochrana-spotrebiteľa/legislativa-eu-v-oblasti-ochrany-spotrebiteľa>

[2] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z.

[3] Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zák. č. 455/2021 Z. z.

[4] Zákon č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zák. č. 170/2018 Z. z.

[5] Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení zák. č. 211/2021 Z. z.

[6] Zákon č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 452/2021 Z. z.

[7] Zákon č. 161/2011 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 102/2014 Z. z.

[8] Zákon č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 310/2021 Z. z.

[9] Zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 455/2021 Z. z.

[10] Zákon č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 265/2022 Z. z.

[11] Zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení č. 373/2014 Z. z.

[12] Zmluva o fungovaní Európskej únie (konsolidované znenie) čl. 4 ods. 2 písm. f) [cit. 5. 8. 2022]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0021.01/DOC_3&format=PDF .

[13] Zmluva o fungovaní Európskej únie (konsolidované znenie) čl. 169 (pôvodný článok 153 ZES) [cit. 5. 8. 2022]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0021.01/DOC_3&format=PDF .

[14] Zmluva o fungovaní Európskej únie (konsolidované znenie) čl. 114 (pôvodný článok 95 ZES) [cit. 5. 8. 2022]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0021.01/DOC_3&format=PDF .

[15] Charta základných práv Európskej únie (2016/C 202/02) čl. 38 [cit. 9. 8. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT> .

[16] Zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 52 ods. 3.

[17] Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (konsolidované znenie z 28. 5. 2022) čl. 2 písm. b) [cit. 1. 8. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A01993L0013-20220528> .

[18] Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (tretia komora) z 22. novembra 2001, Cape Snc proti Idealservice Srl, C-541/99, a Idealservice MN RE Sas proti OMAI Srl, C-542/99. Návrh na začatie prejudiciálneho konania Giudice di pace di Viadana – Taliansko, spojené veci C-541/99 a C-542/99 [cit. 2. 8. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A61999CJ0541> .

[19] Rozsudok Súdneho dvora Johann Gruber proti Bay Wa AG, C-464/01 [návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Oberster Gerichtshof (Rakúsko)] [cit. 1. 8. 2022]. Abstrakt rozsudku dostupný z: https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30d5ccf8bbf815c441db933dc13bca7db303.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxuNbNb0?doclang=SK&text=&pageIndex=0&part=1&mode=&docid=64203&cid=15918 .

[20] Smernica Rady z 20. decembra 1985 na ochranu spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov (85/577/EHS) čl. 2.

[21] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES čl.2 ods. 1. [cit. 1. 8. 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0083&from=BG> .

[22] Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (štvrtá komora) z 3. septembra 2015 vo veci C-110/14, ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Judecătoria Oradea (Rumunsko) z 25. februára 2014 a doručený Súdnemu dvoru 7. marca 2014, ktorý súvisí s konaním: Horațiu Ovidiu Costea proti SC Volksbank România SA [cit. 1. 8. 2022]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=166821&doclang=SK> .

[23] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 3 ods. 1.

[24] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 53 ods. 1.

[25] Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 16. januára 2014, Constructora Principado SA proti Josému Ignaciowi Menéndezovi Álvarezovi, C-226/12. Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Audiencia Provincial de Oviedo Smernica 93/13/EHS – Spotrebiteľské zmluvy – Zmluva o prevode nehnuteľnosti – Nekalé podmienky – Kritériá posúdenia [cit. 5. 8. 2022]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-226/12>.

[26] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 53 ods. 2.

[27] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 39.

[28] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 37.

[29] Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (konsolidované znenie z 28. 5. 2022) čl. 3 ods. 1.

[30] Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení zák. č. 111/2022 Z. z. § 137.

[31] Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (prvá komora) z 19. septembra 2013, CHS Tour Services GmbH proti Team4 Travel GmbH, C-435/11. Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Oberster Gerichtshof Smernica 2005/29/ES – Nekalé obchodné praktiky – Obchodný katalóg obsahujúci nesprávnu informáciu – Kvalifikovanie ako „nekalá obchodná praktika“ – Prípád, v ktorom obchodníkovi nemožno vytýkať nijaké porušenie povinnosti náležitej starostlivosti [cit. 25. 7. 2022]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-435/11&language=SK>.

[32] Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (štvrtá komora) zo 4. júna 2009, Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Győrfi, C-243/08. Návrh na začatie prejudiciálneho konania: Budaörsi Városi Bíróság – Maďarsko. Smernica Rady 93/13/EHS – Nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách – Právne účinky nekalej podmienky – Právomoc a povinnosť vnútroštátneho súdu preskúmať ex offo nekalý charakter doložky o voľbe právomoci – Kritériá posúdenia [cit. 25. 7. 2022]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-243/08>.

[33] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 53 ods. 1.

[34] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 53 ods. 14 a nasl.

[35] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 53c.

[36] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 53d.

[37] Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (konsolidované znenie z 28. 5. 2022).

[38] Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (prvá komora) z 30. mája 2013, Erika Jörös proti Aegon Magyarországi Hitel Zrt., C-397/11. Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Fővárosi Bíróság. Smernica 93/13/EHS – Nekalé podmienky uvedené v spotrebiteľských zmluvách – Preskúmanie nekalej povahy zmluvnej podmienky vnútroštátnym súdom ex offo – Dôsledky, ktoré má vnútroštátny súd vyvodiť z konštatovania nekalej povahy podmienky [cit. 5. 8. 2022]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-397/11&language=SK> navštívené dňa 7. 4. 2022.

[39] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 53 ods. 3 písm. r).

[40] Rozsudok Súdneho dvora (EÚ) (prvá komora) z 26. októbra 2006, Elisa María Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL, C-168/05 [cit. 27. 7. 2022]. Abstrakt rozsudku dostupný z: <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=4A32E90DAA3E48B2C001EC2F5950EB27?text=&docid=64947&pageIndex=0&doclang=SK&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1239518> .

[41] Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení zák. č. 111/2022 Z. z. § 262.

[42] Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení zák. č. 208/2022 Z. z.

[43] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 52.

[44] Smernica 97/7/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. 5. 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku – neskôr nahradená Smernicou 2011/83/EÚ.

[45] Smernica 2011/83/EÚ Európskeho parlamentu a Rady z 25. 10. 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho Parlamentu a Rady 97/7/ES.

[46] Uznesenie OS Trebišov ECLI:SK:OSTV:2021:7914217636.2 sp. zn.:13Er/1498/2014 – 69 IČS: 7914217636 EX 1958/14 [cit. 5. 8. 2022]. Dostupné z: <http://www.zdruzenieaves.sk/wp-content/uploads/2021/04/OKRESNÝ-SÚD-TREBIŠOV-ZASTAVENIE-EXEKÚCIE.pdf> .

[47] Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení zák. č. 310/2019 Z. z.

[48] Zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zák. č. 373/2018 Z. z.

[49] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 451 ods. 2.

[50] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 42.

[51] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 54.

[52] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 574 ods. 2.

[53] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 53b ods. 1.

[54] Nariadenie vlády č. 87/1995 § 3a [cit. 8. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/87/>.

[55] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 54 ods. 1.

[56] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 54 ods. 2.

[57] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 52 a nasl.

[58] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 43.

[59] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 54 ods. 1.

[60] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 54a.

[\[61\]](#) Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zák. č. 394/2019 Z. z. § 151j ods. 2.